

Górnośląski Związek Metropolitalny – 10 lat działalności

Ponad 10 lat temu prezydenci 14 największych miast Śląska i Zagłębia, wobec braku rozwiązań ustawowych umożliwiających powstanie związku metropolitalnego, z własnej inicjatywy powołali do życia Górnośląski Związek Metropolitalny, oficjalnie zarejestrowany 8 czerwca 2007 r. Działalność Związku stworzyła podwaliny pod dalsze prace nad budowaniem silnego ośrodka metropolitalnego.

W ciągu 10 lat Górnośląski Związek Metropolitalny realizował, zgodnie ze statutem, liczne zadania mające na celu utworzenie nowoczesnego ośrodka wielkomiejskiego. Dzięki działalności Związku udało się zintegrować miasta członkowskie wokół idei metropolizacji, opracować wspólną strategię rozwoju oraz strategię promocji, z powodzeniem promować ofertę inwestycyjną miast członkowskich GZM na największych targach w Europie. Na realizację wielu zadań pozyskano fundusze unijne. Pięciokrotnie zwiększono tym samym budżet na realizację licznych projektów – gospodarczych, kulturalnych, społecznych. Dzięki hurtowemu zakupowi energii miasta członkowskie GZM zaoszczędziły kilkadziesiąt milionów złotych. Z inicjatywy Związku doszło także do nawiązania współpracy i wymiany doświadczeń z organizacjami europejskimi, powołanymi do realizacji podobnych, metropolitalnych celów.

Ostatni etap działalności GZM to intensywne prace nad procesem legislacyjnym ustawy o związku metropolitalnym w województwie śląskim, których zwieńczeniem było powołanie do życia Górnośląsko – Zagłębiowskiej Metropolii.

GÓRNOŚLĄSKI ZWIĄZEK METROPOLITALNY – PODSUMOWANIE DZIAŁALNOŚCI

(2007 – 2017)

Budżet: 2 zł od mieszkańca (2007 – 2013); 1 zł od mieszkańca (2014 – 2017)

WYBRANE PROJEKTY I DZIAŁANIA ZREALIZOWANE Z UDZIAŁEM ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH

Łącznie zrealizowano 11 projektów, finansowanych głównie ze środków Unii Europejskiej.

1. Metropolia „Silesia” – atrakcyjne miejsce inwestycji, RP0, 2011 – 2012 (1,5 mln zł);
2. Inwestuj w Metropolii „Silesia” RP0, 2012-2013, w tym udział w targach EXPO Real Monachium (2009 – 2013) i MIPIM Cannes (2011 – 2014) (1 mln zł);
3. Wirtualny klucz do Metropolii „Silesia” (portal internetowy) RP0, 2010 – 2012 (500 tys. zł);
4. Pełnia Kultury (promocja wydarzeń kulturalnych), RP0, 2010 – 2012 (800 tys.);
5. Projekt Periurban Parks – poprawa warunków środowiskowych na pograniczach obszarów miejskich, INTERREG IVC, 2010 – 2012 (500 tys. zł);
6. Projekt Serpente – poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej, INTERREG IVC, 2012-2014 (830 tys. zł);
7. Ocena kondycji ekonomicznej osób fizycznych i podmiotów gospodarczych wraz z opracowaniem Programu Rozwoju Gospodarczego dla Metropolii „Silesia” do 2025 r. Pomoc Techniczna 2013 – 2014 (100 tys. zł);
8. Kampania informacyjna dla mieszkańców Metropolii „Silesia”: „Śmieci wspólna sprawa”; dofinansowana ze środków WFOŚiGW; 2013 (150 tys.);

HURTOWY ZAKUP ENERGII DLA GMIN CZŁONKOWSKICH GZM

Oszczędności dla miast: 2012 r. – 8 mln zł; 2013 r. – 13 mln zł; 2015 r. – 11 mln zł.

WYBRANE WYDARZENIA CYKLICZNE I JEDNORAZOWE Z UDZIAŁEM GZM (około 40 rocznie)

Własne pomysły, inicjatywa i realizacja:

1. Metropolitalna Noc Teatrów – autorski projekt GZM, 2010 – 2017 (8 edycji);
2. Cykl konferencji „Od miasta do metropolii – drogi rozwoju Europy”, 2009 – 2015 (7 edycji);
3. Debaty oxfordzkie – warsztaty z młodzieżą miast GZM (13 edycji);
4. Gazeta Metropolitalna, 2011 – 2016 (64 wydania);
5. Gra Miejska na terenie wszystkich miast GZM – autorski projekt GZM, 2011 – 2013 (3 edycje)
6. Warsztaty dla miast GZM 2012-2014; tematyka dot. efektywności energetycznej;

Współorganizacja, koordynacja, patronat:

1. Europejski Kongres Gospodarczy (2009 – 2015);
2. Europejski Kongres Małych i Średnich Przedsiębiorstw (2011 – 2016);
3. Metropolitalne Święto Rodziny (2009 – 2017);
4. Industriada;
5. Festiwale muzyczne: m.in. Off Festival, Festiwal im. Ryśka Riedla, Międzynarodowy Festiwal im. G. G. Gorczyckiego;
6. Silesia Marathon.

WYBRANE DOKUMENTY I OPRACOWANIA

Dokumenty wewnętrzne:

1. Raport o stanie GZM, 2008;
2. Strategia rozwoju systemu gospodarki odpadami, 2008;
3. Strategia promocyjna Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii „Silesia”, 2009;

4. Strategia Rozwoju Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii „Silesia” do 2025 r. , 2010;
5. Delimitacja regionu Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii „Silesia”, 2011;

Dokumenty dotyczące polityki transportowej i rowerowej:

1. Wskazanie kluczowych działań z zakresu transportu i infrastruktury drogowej miast Metropolii „Silesia”, 2009;
2. Raport otwarcia – uwarunkowania i założenia do metropolitalnego studium transportowego, 2011;
3. Opracowanie wspólnych standardów i wytycznych dla kształtowania metropolitalnej polityki rowerowej w miastach GZM, 2013;
4. Koncepcja metropolitalnego systemu wypożyczalni rowerów publicznych (MSWRP) dla GZM, 2014;
5. Metropolitalne studium systemu tras rowerowych dla GZM, 2014;
6. Identyfikacja wizualna Metropolitalnego Systemu Rowerowego, 2015;

WYBRANE DZIAŁANIA PROMOCYJNE W KRAJU I ZA GRANICĄ

1. Kontakty i współpraca z RVR Rhur, od 2009; spotkania i wizyty bilateralne; przyjęcie deklaracji „Sojusz dla innowacji”, 2015;
2. Udział w międzynarodowych wydarzeniach 2010-2015: targi inwestycyjne w Monachium i Cannes; wizyty studialne: Wiedeń, Saint Ettiene, Linz; Konf: Szczyt Wiedzy Ruhr, Dortmund, 2014; spotkania: Open Days, Energy Week, Bruksela;
3. Misje gospodarcze, 2009 – 2014: Madryt, Mediolan, Bruksela, Paryż, Wiedeń;
4. Udział w krajowych i zagranicznych konferencjach, gremiach opiniotwórczych, komisjach;
5. Prezentacja wspólnej oferty inwestycyjnej GZM, od 2009: CD, broszury, pendrive’y, gadżety; kampanie promocyjne

na lotniskach i dworcach kolejowych;

Ostatnie dwa lata działania GZM wypełniły intensywne prace nad utworzeniem nowego związku metropolitalnego. Dzięki doświadczeniu, zaangażowaniu i pracy Biura Związku udało się pomyślnie przeprowadzić wszystkie zadania formalne, poprzedzające utworzenie związku.

TWORZENIE ZWIĄZKU METROPOLITALNEGO – WYBRANE DZIAŁANIA BIURA GZM

- Uczestniczenie i reprezentacja gmin w Komisjach sejmowych i senackich, w posiedzeniach Sejmu i Senatu; stała korespondencja z MSWiA w sprawie zapisów ustawy;
- Organizacja spotkań informacyjnych z włodarzami gmin;
- Opracowanie i rozesłanie do gmin informacji o procedowaniu i uchwaleniu ustawy metropolitalnej; utworzenie specjalnej strony internetowej z kompleksową informacją na temat związku metropolitalnego, samej idei metropolizacji, a także światowych metropolii; przygotowanie pakietu Informacji dla prasy i dla mieszkańców;
- Opracowanie zasad i trybu przeprowadzenia konsultacji społecznych; stały nadzór nad procesem konsultacji we wszystkich 41 gminach; uczestnictwo w sesjach rad gmin; bieżąca informacja i pomoc dla urzędów gmin i dla mieszkańców w procesie konsultacji; kompletowanie dokumentów wszystkich gmin w trakcie i po konsultacjach;
- Opracowanie i przekazanie do UM Katowice Wniosku Rady Miasta Katowice o utworzenie związku metropolitalnego w województwie śląskim, wraz z całą wymaganą dokumentacją;
- Opracowanie projektu Statutu Związku Metropolitalnego Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii; przeprowadzenie uzgodnień z gminami i wszelkich niezbędnych konsultacji.

Wszystkie wymienione działania, a także długoletnie

doświadczenia w funkcjonowaniu unikalnej w skali kraju instytucji, jaką był GZM, okazały się niezbędne w procesie powoływania do życia nowego związku metropolitalnego.

Dnia 31 grudnia 2017 roku, zgodnie z uchwałami podjętymi przez Zgromadzenia obydwu instytucji, wszelkie prawa i obowiązki Górnośląskiego Związku Metropolitalnego zostają przeniesione na Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolię w trybie art. 13 ust. 1 pkt. 3 ustawy o związku metropolitalnym w województwie śląskim.